

آئین نامه اجرایی کمیسیون بررسی موارد خاص

بخشنامه شماره ۲/۲۸۵۸۸ مورخ ۱۳۷۴/۱۲/۱۹ دفتر وزارتی ، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

کمیسیون بررسی موارد خاص که از این پس به لحاظ اختصار کمیسیون نامیده می شود در دانشگاهها و موسسات آموزش عالی تشکیل می گردد تا با رعایت مفاد این آیین نامه فقط به وضعیت تحصیلی دانشجویانی که مورد خاص تشخیص داده می شوند رسیدگی و رای نهایی صادر نماید.

ماده (۱) تعریف موارد خاص:

موارد خاص به وضعیت دانشجویانی گفته می شود که جریان تحصیل آنان به خاطر عللی خارج از اداره و اختیار آنها که در تحصیلشان موثر بوده با مشکل مواجه گردیده و حل آن با مقررات و آیین نامه های موجود ممکن نیست و رسیدگی به مشکلات تحصیلی آنها و ارائه راه حل منطقی به بررسی بیشتر و قضاوت دقیقتر همه جانبه نیاز داشته باشد.

ماده (۲) اختیارات کمیسیون:

کمیسیون مسائل مربوط به دانشجویان شاغل به تحصیل و در حال اخراج آموزشی موسسه آموزش عالی را به صورت موردی و خاص بررسی می کند و در چارچوب اختیارات زیر تصمیم گیری و رای خود را صادر می نماید.

الف) اختیارات مربوط به دانشجویان دوره های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد پیوسته:

- اجازه ادامه تحصیل به دانشجویانی که با وجود رعایت ماده ۲۷ آیین نامه آموزشی دوره های کاردانی و کارشناسی مصوب اسفند ۶۹ شورای عالی برنامه ریزی در معرض اخراج قرار گرفته اند بشرط آنکه میانگین کلشان کمتر از ده نباشد و بعد از آن دیگر مشروط نگردند.
- اجازه انتقال موقت یا دائم از یک دانشگاه به دانشگاه دیگر به دانشجویانی که براساس آیین نامه آموزشی موجود واجد شرایط انتقال نیستند (در صورت موافقت کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاههای مبدا و مقصد).
- **تبصره:** انتقال دانشجویان موسسات آموزش عالی غیر انتقاعی، نیمه متمرکز و دانشگاه پیام نور به دانشگاهها و موسسات آموزش عالی دولتی و نیز انتقال دانشجویان دوره شبانه به دوره روزانه مطلقاً ممنوع است و توسط کمیسیون قابل بررسی نمی باشد، ولی کمیسیون می تواند تقاضای انتقال دانشجویان از دوره روزانه به دوره شبانه، دانشگاه پیام نور و موسسات آموزش عالی غیر انتقاعی را مورد بررسی قرار داده و در باره آن تصمیم گیری کند.
- موافقت با افزایش سنوات تحصیلی به مدت یک نیمسال برای دانشجویان دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته و دو نیمسال برای دانشجویان دوره های کارشناسی و کارشناسی ارشد پیوسته ای که حداکثر مدت مجاز تحصیل آنان برابر مقررات به پایان رسیده و ادامه تحصیل آنها از لحاظ سایر مقررات آموزشی مانعی نداشته باشد.
- موافقت با بازگشت به تحصیل دانشجویانی که بدلائیل موجه با ارائه مدارک مستدل حداکثر یک سال برای ثبت نام و ادامه تحصیل مراجعه ننموده اند و مشکلی از لحاظ خدمت نظام وظیفه ندارند.

تبصره: مدت غیبت این قبیل دانشجویان جزو سنوات تحصیلی آنان محسوب میشود.

- موافقت با حداکثر یک سال مرخصی بدون احتساب در سنوات تحصیلی دانشجویانی که با ارائه مدارک مستدل به بیماری حاد و مزمن مبتلا گردیده اند و یا خانم هایی که دوران بارداری و زایمان را سپری می نمایند و یا کسانی که با تایید وزیر مربوط ، به کار آنان نیاز مبرم می باشد.
- موافقت با تغییر رشته دانشجویان از یک رشته به رشته ای دیگر در همان گروه آزمایشی و مقطع تحصیلی در صورتی که دانشجو توانایی ادامه تحصیل در رشته فعلی خود را از دست داده باشد با حفظ حداقل نمره آزمون سراسری رشته مورد تقاضا در کل کشور در سهمیه مربوط.
- موافقت با تغییر رشته دانشجویان از یک گروه آزمایشی به گروه آزمایشی دیگر در صورتی که دانشجو توانایی ادامه تحصیل در کلیه رشته های گروه آزمایشی خود را از دست داده باشد به شرط داشتن حداقل نسبت نمره آزمون سراسری رشته مورد تقاضا در کل کشور در سهمیه مربوط.

ب) اختیارات مربوط به دانشجویان دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته:

- موافقت با یک نیمسال افزایش سنوات تحصیلی برای دانشجویانی که حداکثر مدت مجاز به تحصیل آنان برابر مقررات به پایان رسیده و از لحاظ سایر مقررات آموزشی مجاز به ادامه تحصیل هستند.
- موافقت با حداکثر یک سال مرخصی بدون احتساب در سنوات تحصیلی دانشجویانی که با ارائه مدارک مستدل به بیماری حاد و مزمن مبتلا گردیده اند و یا خانم هایی که دوران بارداری و زایمان را سپری و یا کسانی که با تایید وزیر مربوط ، به کارشان نیاز مبرم باشد.

ج) در کلیه موارد اصول زیر باید رعایت شود:

- حفظ کیفیت آموزشی
- حفظ حداقل واحد مقرر و معدل لازم برای فراغت از تحصیل
- حفظ حداقل نمره قبولی در هر درس
- حفظ حداقل نمره آزمون و یا نسبت نمره آزمون سراسری حسب مورد در کل کشور در سهمیه مربوط.
- عدم تغییر مقطع تحصیلی از پایین تر به بالاتر.

ماده ۳) ترکیب اعضاء:

- رئیس دانشگاه بعنوان رئیس کمیسیون.
- معاون دانشجویی و فرهنگی دانشگاه به عنوان دبیر کمیسیون.
- معاون آموزشی دانشگاه
- چهار نفر از اعضای هیئت علمی صاحب نظر و متعهد دانشگاه به پیشنهاد دبیر کمیسیون

تبصره ۱: مدیر کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر، مدیر کل امور آموزشی، مدیر کل تحصیلات تکمیلی و

مدیر کل امور فرهنگی چنانچه عضو هیئت علمی باشند برای عضویت در کمیسیون در اولویت قرار دارند.

تبصره ۲: کلیه اعضاء با حکم ریاست دانشگاه منصوب می شوند و رونوشت حکم آنان برای معاونت دانشجویی

وزارت ارسال می گردد.

ماده ۴) نحوه ارجاع پرونده ها به کمیسیون:

کمیسیون وضعیت تحصیلی درخواست‌هایی را که به یکی از دو طریق زیر ارجاع گردد را مورد رسیدگی قرار می‌دهد.

- مواردی که پس از طرح در کمیسیون آموزشی یا شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه با امضاء معاون آموزشی به کمیسیون ارجاع شود.
- تقاضای دانشجویانی که به تشخیص رئیس دانشگاه، معاون دانشجویی و یا معاون آموزشی به کمیسیون ارجاع گردد.

تذکره ۱: جلسات کمیسیون با حضور رئیس دانشگاه، معاونین دانشجویی، آموزشی و نصف بعلاوه یک اعضا رسمیت می‌یابد و تصمیمات کمیسیون با رای مثبت نصف به اضافه یک کلیه اعضا معتبر می‌باشد.

تبصره: در صورت عدم امکان حضور رئیس دانشگاه جلسه با حضور نماینده تام‌الاختیار ایشان (ردیف ۳ - ماده ۳ فوق‌الذکر) تشکیل خواهد شد.

تذکره ۲: جلسات کمیسیون حداقل هر ۱۵ روز یکبار و در صورت ضرورت بنا به تشخیص دبیر کمیسیون بصورت فوق‌العاده تشکیل میشود.

تذکره ۳: صورت جلسات کمیسیون با شرح وضعیت تحصیلی دانشجویان و دلایل خاص بودن آنها پس از امضاء کلیه اعضا حاضر در جلسه جهت تایید رئیس دانشگاه ارسال می‌گردد.

تذکره ۴: آراء صادره پس از امضاء رئیس دانشگاه و ابلاغ به معاون آموزشی لازم‌الاجراست.

تذکره ۵: دبیر کمیسیون پس از بررسی مقدماتی سوابق امر، موارد را جهت رسیدگی در کمیسیون مطرح می‌نماید.

ماده ۵) گزارش به کمیسیون مرکزی بررسی موارد خاص :

دبیر کمیسیون موظف است حداقل هر دو ماه یکبار گزارشی مکتوب از فعالیتهای و مصوبات را به همراه صورت جلسات کمیسیون به کمیسیون مرکزی بررسی موارد خاص مستقر در حوزه معاونت دانشجویی وزارت فرهنگ و آموزش عالی ارسال کند.

ماده ۶) موارد استثنائی:

مواردی را که از اختیارات کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاه نمی باشد و کمیسیون دانشگاه تشخیص می دهد تا در کمیسیون مرکزی بررسی موارد خاص رسیدگی گردد وضعیت تحصیلی دانشجو حسب فرم مربوط به همراه سایر مدارک با امضاء ریاست دانشگاه به کمیسیون مرکزی بررسی موارد خاص ارسال شود.

تذکره: آراء کمیسیون مرکزی بررسی موارد خاص برای دانشگاهها و موسسات آموزش عالی لازم الاجراست.

ماده ۷):

آراء کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاه در معاونت دانشجویی وزارت مورد بررسی قرار می گیرد و چنانچه خارج از اختیارات کمیسیون دانشگاه تشخیص داده شود به آن رسیدگی خواهد شد.

این آیین نامه در ۷ ماده در تاریخ ۱۳۷۴/۱۲/۱۶ به تایید وزارت فرهنگ و آموزش عالی رسید و از تاریخ تصویب جایگزین آیین نامه قبلی میشود.

بخشنامه (الحاقی) :

شماره ۴۱/۳۳۸۲ مورخ ۱۳۷۸/۲/۲۰ معاون دانشجویی (وزارت علوم، تحقیقات و فناوری)

ریاست محترم دانشگاه تهران

باسلام

احتراماً بدین وسیله به اطلاع می‌رساند موضوع ادامه تحصیل دانشجویان ورودی سال ۱۳۷۶ که با توجه به مفاد ماده ۲۹ آیین‌نامه آموزشی دوره‌های کاردانی و کارشناسی مصوب اردیبهشت ماه ۱۳۷۶ شورای عالی برنامه‌ریزی در شرف اخراج قرار گرفته‌اند در کمیسیون مرکزی بررسی موارد خاص مورخ ۱۳۷۸/۲/۴ مورد بررسی قرار گرفته و مقرر شد به کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاهها و موسسات آموزش عالی اجازه داده شود تا تقاضای ادامه تحصیل دانشجویان ورودی سال ۱۳۷۶ و سالهای بعد از آن را که با توجه به مقررات آموزشی بدلیل مشروطی بیش از حد مقرر در شرف اخراج قرار گرفته‌اند را بصورت موردی بررسی و در صورت داشتن شرایط خاص به شرط آنکه میانگین کل نمراتشان کمتر از ده نباشد و در نیمسالهای بعدی مشروط نگردند با ادامه تحصیل آنان موافقت نمایند. همچنین دانشگاه می‌تواند مواردی که از طرف دانشگاه خاص تشخیص داده می‌شود ولیکن تصمیم‌گیری درباره آنها خارج از اختیارات کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاه می‌باشد را برای بررسی و اتخاذ تصمیم بهمراه وضعیت تحصیلی دانشجو حسب فرم مربوط به کمیسیون مرکزی بررسی موارد خاص ارسال نمایند مقتضی است دستور فرمایند برای انجام موارد فوق اقدامات لازم بعمل آمده و هر ۶ ماه یکبار گزارش عملکرد به همراه صورتجلسات کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاه به اداره کل امور دانشجویان داخل ارسال گردد.

با آرزوی توفیق الهی

جعفر میلی منفرد

معاون دانشجویی

بخشنامه (الحاقی) :

شماره ۱۱/۱۱۶۰۹ مورخ ۱۳۸۰/۹/۲۷ دفتر وزارتی ، وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری

بندهای الحاقی به آیین نامه اجرایی کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاهها وموسسات آموزش عالی

(مصوب سال ۱۳۷۴)

ب ۱) (اصلاحی) : موافقت با یکسال افزایش سنوات تحصیلی برای دانشجویانی که حداکثر مدت مجاز تحصیل

آنان برابر مقررات به پایان رسیده و از لحاظ سایر مقررات آموزش مجاز به ادامه تحصیل هستند.

ب ۳) : موافقت با انتقال دائم دانشجو از یک دانشگاه به دانشگاه دیگر در صورت موافقت کمیسیون بررسی

موارد خاص دانشگاههای مبدا و مقصد.

تبصره : انتقال دانشجویان موسسات آموزشی عالی غیر دولتی و دانشگاه پیام نور به دانشگاهها و موسسات

آموزش عالی دولتی مطلقاً ممنوع است و توسط کمیسیون قابل بررسی نمی باشد، ولی کمیسیون می تواند

تقاضای انتقال دانشجویان از دانشگاههای دولتی به دانشگاه پیام نور و موسسات آموزش عالی غیر انتفاعی را

مورد بررسی قرار داده و درباره آن تصمیم گیری نمایند.

(الحاقی) آخرین تفویض اختیارات کمیسیون مرکزی موارد خاص (وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری) به

دانشگاه ها

(موضوع بخشنامه شماره ۴۱/۴/۲۶۳۷۳ مورخ ۱۳۸۳/۴/۱۷ وزارتخانه)

- افزایش سنوات تحصیلی دانشجویانی که حداکثر مدت مجاز تحصیل آنان برابر آیین نامه آموزشی به پایان رسیده و ادامه تحصیل آنها از لحاظ سایر مقررات آموزشی مجاز است . (بنا به تقاضای کتبی دانشجو حداکثر برای دو نیمسال در نظام شبانه)
  - موافقت با ادامه تحصیل دانشجویان ورودی سال های ۷۶ و بعد که علیرغم برخورداری از مفاد بخشنامه شماره ۴۱/۳۲۸۲ مورخ ۷۸/۳/۲۰ معاون دانشجویی وزارت برای اخذ مدرک (کارشناسی یا کاردانی) به یک نیمسال فرصت اضافی نیاز دارند بنا به تقاضای دانشجو در نظام شبانه .
  - اعطای حداکثر سه سال مرخصی بدون احتساب در سنوات تحصیلی به دانشجویانی که به ماموریت خارج اعزام می شوند ، به شرط تایید معاون ذیربط وزارت متبوع دانشجو
  - بررسی درخواست و موافقت دانشگاه پیام نور با بازگشت به تحصیل دانشجویانی که به دلایل موجه بیش از یکسال برای انتخاب واحد و ادامه تحصیل مراجعه ننموده اند ، مشروط به نداشتن مشکل نظام وظیفه و امکان اتمام تحصیلات خود طی سنوات مجاز (برابر آیین نامه آموزشی) و با استفاده از بند ۱ این بخشنامه و با رعایت ضوابط دانشگاه پیام نور .
  - بررسی درخواست و موافقت دانشگاه پیام نور با پذیرش دانشجویانی که در دانشگاهها و موسسات آموزش عالی حضوری دولتی حق ادامه تحصیل از آنها سلب شده است . در صورت معرفی دانشگاه مربوط برای ادامه تحصیل در دوره نیمه حضوری و با رعایت ضوابط دانشگاه پیام نور .
- الحاق ۵ بند به ماده ۲ آیین نامه اجرایی کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاهها و موسسات آموزش عالی در تاریخ ۸۳/۴/۲ به تصویب وزیر علوم ، تحقیقات و فناوری رسیده است و از تاریخ ابلاغ قابل اجرا است .